

Sygn. akt VI Ga 152/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc

SO Marta Zalewska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ś.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego co do punktu I wyroku Sądu Rejonowego

w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 18 marca 2016 r., sygn. akt

V GC 768/15

oddała apelację.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11.08. 2016 r.

Powód (...) Sp. z o. o. w Ś. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. na swoją rzecz kwoty 4 215,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu podał, że wynajął poszkodowanej PPHU (...) S.C. w D.- której pojazd marki B. (...) został uszkodzony na skutek szkody komunikacyjnej- pojazd zastępczy marki B. (...), na czas naprawy uszkodzonego samochodu. Poszkodowana na podstawie umowy cesji wierzytelności przeniosła na powoda wierzytelność pieniężną przysługującą jej wobec pozwanego, u którego ubezpieczony był sprawca szkody, z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Stosownie do zawartej umowy najmu powód wystawił fakturę VAT w kwocie 6 840,00 zł netto. Pozwany uznał należne odszkodowanie jedynie w części, co do kwoty 2 625,00 zł za 25 dni najmu po stawce czynszu najmu 105,00 zł netto.

Pozwany (...) S.A. w W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty zakwestionował okres najmu pojazdu zastępczego, w tym technologiczny czas naprawy uszkodzonego pojazdu, uznając, iż uszkodzenia pojazdu wymagały naprawy trwającej max 28 dni, przy czym poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego zorganizowanego przez pozwanego w okresie 17.10.-20.10.14r., zaś pojazd od naprawy oddał dopiero w dniu 20.10.14r., zwracając pojazd udostępniony zastępczo przez pozwanego. Zarzucił, iż poszkodowany przyczynił się do zwiększenia rozmiarów szkody poprzez rezygnację z pojazdu zastępczego, którego najem zorganizował pozwany po stawce najmu 100 zł netto za dobę i wynajęcie pojazdu

u powoda po stawce 190,00 zł. Pozwany nie kwestionował własnej odpowiedzialności co do zasady podnosząc, iż wypłacił odszkodowanie w kwocie 2 625,00 zł.

Sąd Rejonowy na podstawie przeprowadzonych dowodów ustalił, iż w dniu 5 października 2014 r. doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki B. (...) należący do poszkodowanego PPHU (...) S.C. w D.. Sprawca szkody był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego (...) S.A. w W..

W okresie od 17 października 2014 r. do dnia 20 października 2014 r. poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego marki S. (...), którego najem zorganizował pozwany. Udostępniony przez pozwanego samochód był w gorszym stanie technicznym (po pracach lakierniczych, z niewłaściwie dobranym ogumieniem), niższej klasy i starszy od pojazdu poszkodowanego. Pojazd ten- w przeciwieństwie do samochodu poszkodowanego- nie posiadał także automatycznej skrzyni biegów. Stawka czynszu najmu za pojazd zorganizowany przez pozwanego wynosiła 100, 00 zł netto za 1 dobę najmu. W dniu 20 października 2014 r. poszkodowany zawarł z powodem (...) Sp. z o.o. w Ś., zajmującym się wynajmem pojazdów samochodowych, umowę najmu pojazdu zastępczego marki B. (...), na okres od dnia 20 października 2014 r. do dnia 24 listopada 2014 r. Pojazd ten w pełni odpowiadał klasie pojazdowi poszkodowanego. Na podstawie umowy cesji z dnia 20 października 2014 r. poszkodowana przeniosła na powoda przysługującą jej wobec ubezpieczyciela pozwanego wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Poszkodowana jest płatnikiem podatku VAT. Z tytułu najmu pojazd zastępczego za okres 36 dni, powód wystawił fakturę VAT na kwotę 8 413,20 zł brutto (6 840,00 zł netto), z terminem płatności do dnia 11 grudnia 2014 r. Do obliczenia kosztów najmu powód przyjął dobową stawkę najmu pojazdu w kwocie 190,00 zł netto. Pozwany uznał należne odszkodowanie jedynie do kwoty 2 625,00 zł, obniżając uzasadniony czas najmu pojazdu z 36 do 25 dni oraz stawkę czynszu najmu z kwoty 190,00 zł do 105,00 zł netto. Uszkodzony pojazd naprawiany był przez zakład (...) w Ś. od dnia 20 października 2014 r. do dnia 24 listopada 2014 r. W dniu 20 października 2014 r. uszkodzony pojazd został przyjęty do naprawy. W dniu 22 października 2014 r. wysłano pozwanemu do zatwierdzenia poprawioną kalkulację naprawy wykonaną przez serwis. TU doręczyło zaakceptowaną kalkulację naprawy do serwisu w dniu 7 listopada 2014 r., i tego samego dnia złożono zamówienie na części, które otrzymano w dniu 12 listopada 2014 r. Naprawę pojazdu zakończono w dniu 24 listopada 2014 r. i w tym też dniu wydano pojazd poszkodowanej spółce. Czas niezbędny do likwidacji uszkodzeń w pojeździe marki B. (...) powinien wynosić 28 dni kalendarzowych, w tym technologiczny czas naprawy wynosił 4 dni robocze. Średnia stawka czynszu najmu samochodu osobowego w segmencie C do którego należy pojazd marki B. (...) na rynku lokalnym w drugim półroczu 2014 r. wynosiła 193,15 zł brutto. Samochód marki B. (...) (wynajęty) zaliczany jest do segmentu D, samochód marki B. (...) (samochód uszkodzony) zaliczany jest do segmentu C. Powód (...) Sp. z o.o. w Ś. zastosował stawki najmu dla segmentu C+ w wysokości 190 zł netto (233,70 zł brutto).

Na tej podstawie sąd w dniu 18.03.16r. wydał wyrok, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 695,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02 stycznia 2015r do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części i zasądził koszty procesu. W rozważaniach prawnych ocenił, iż utrata możliwości korzystania z rzeczy na skutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 września 2004 r., sygn. akt IV CK 672/03). Normalnym związkiem przyczynowym i normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 kc jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego i ta niemożność może nastąpić zarówno w sytuacji uszkodzenia samochodu, który nadaje się do naprawy, jak również jego całkowitego zniszczenia. Jeśli zatem poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem samochodu, to należy przyjąć, że mieszczą się one w skutkach szkodowych podlegających wyrównaniu przez ubezpieczyciela lub sprawcę szkody. Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (tak też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). Nie wszystkie jednak wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i 826 § 1 k.c.). Na dłużniku ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji

między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Sąd Rejonowy uznał w powyższym kontekście, iż samochód zastępczy był poszkodowanemu rzeczywiście niezbędny. Przyjął, iż okres, za jaki zwrotu kosztów najmu pojazdu domaga się powód, nie jest adekwatny do czasu, w jaki możliwe było wykonanie naprawy w świetle opinii biegłego. Takim adekwatnym okresem jest 28 dni kalendarzowych, w tym 4 dni robocze technologicznego czasu naprawy pojazdu. Odnosząc się do zastosowanej przez powoda stawki najmu pojazdu zastępczego sąd stwierdził, iż jest to co prawda stawka wyższa niż średnia rynkowa, jednakże nie sposób uznać ją za rażąco wygórowaną. Zgodnie z wyliczeniem biegłego średnia stawka czynszu najmu na rynku lokalnym wynosiła 193,15 zł brutto, powód ustalił średnią stawkę czynszu na wysokości kwoty 233,70 zł brutto. Procentowo różnica między stawką zastosowaną przez powoda a stawką ustaloną przez biegłego wynosi 17 %. Stawka zastosowana przez powoda jest zbliżona do stawek obowiązujących na rynku lokalnym. Odnosząc się zaś do zarzutów pozwanego odnośnie zasadności najmu pojazdu zastępczego u powoda (...) Sp. z o.o. w Ś. i rezygnacji z najmu pojazdu, zaoferowanego przez pozwanego wskazać należy, iż pojazd zastępczy zaoferowany przez pozwanego był gorzej wyposażony niż pojazd uszkodzony. Pojazd zaoferowany przez TU był niższej klasy niż pojazd uszkodzony, stan techniczny pojazdu odbiegał znacznie od stanu pojazdu poszkodowanego, nadto pojazd ten był straszny niż uszkodzony, po poprawkach lakierniczych. Zgodnie z przyjętą już linią orzecniczą odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony, wskutek poniesionej szkody. Powód zaproponował poszkodowanemu pojazd porównywalny do pojazdu uszkodzonego, w lepszym stanie technicznym niż pojazd zaoferowany przez (...) S.A., tym samym wydatki na najem pojazdu zastępczego u powoda uznać należy jako ekonomicznie uzasadnione i pozostające w adekwatnym związku ze zdarzeniem komunikacyjnym. Poszkodowanemu przysługuje pojazd tej samej klasy co uszkodzony w tożsamym lub zbliżonym stanie technicznym. Pojazd pozwanego nie spełniał podanych wyżej kryteriów, zatem twierdzenia pozwanego jakoby poszkodowany przyczynił się do zwiększenia rozmiarów szkody są nieuzasadnione. Poszkodowany jest płatnikiem podatku VAT, co oznacza, że ma on możliwość odliczenia tegoż podatku. W związku z powyższym należne powodowi odszkodowanie obejmuje jedynie kwotę netto.

Z tych względów Sąd uznał powództwo za uzasadnione częściowo i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 695,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 stycznia 2015 r., stanowiącą różnicę pomiędzy iloczynem 28 dni najmu oraz dobową stawką najmu 190,00 zł, a kwotą wypłaconą powodowi przez pozwanego na etapie przedprocesowym tytułem zwrotu kosztów wynajmu samochodu zastępczego na podstawie art. 822 § 1 w zw. z art. 509 § 1 kc.

Powyższy wyrok w pkt I apelacją zaskarżył pozwany co do kwoty 570 zł jako równowartości stawki najmu przyjętej przez sąd 190 zł netto/dobę za okres 3 dni nieuzasadnionego, zdaniem pozwanego, najmu pojazdu. Zarzucił sądowi I instancji naruszenie:

- art.361 § 1 kc , 362 kc i 822 § 1 kc poprzez naruszenia zasady adekwatnego związku przyczynowego ze szkodą i przekroczenie granicy odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela. Skoro sąd przyjął uzasadniony okres naprawy pojazdu 28 dni, a pozwany zapewnił przez okres 3 dni pojazd zastępczy, to refundacja kosztów najmu winna obejmować okres 25 dni, tymczasem sąd zasądził od pozwanego zwrot kosztów najmu za okres 28 dni. Takie rozstrzygnięcia czyni wzbogaconym poszkodowanego , pozwany bowiem nie powinien ponosić konsekwencji późnego skierowania pojazdu do naprawy.

Na tej podstawie wniósł o zmianę zaskarżonej części wyroku i oddalenie w tej części powództwa i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz oceny ich w zakresie przywołanych w zarzutach apelacyjnych przepisów prawa materialnego. Wprawdzie nie odniósł się wyraźnie do okresu 17.10.-20.10.2014r. korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego, zorganizowanego przez pozwanego, pod kątem adekwatnego związku przyczynowego tego okresu ze zdarzeniem szkodowym, przyjmując niezależnie od tego okresu uzasadniony okres najmu 28 dni, wynikający z niezbędnego do

naprawy pojazdu w/w czasu, niemniej uzupełnić należy, iż skoro pozwany jako ubezpieczyciel, zobowiązany ustawowo do ustalenia w ramach postępowania likwidacyjnego przesłanek swej odpowiedzialności i rozmiaru szkody, udostępnił w tym okresie 3 dni pojazd zastępczy, uznał zatem potrzebę poszkodowanego korzystania z tego pojazdu w tym właśnie okresie. Biegły sądowy zaś, a na podstawie jego opinii sąd, oceniał zasadność kosztów najmu wyłącznie za okres pozostawiania pojazdu w naprawie, tj. 20.10. – 24.11.14r. Podkreślić należy, iż owa potrzeba wynajęcia pojazdu zastępczego wiąże się co do zasady w ramach adekwatnego związku przyczynowego ze zdarzeniem szkodowym, tj. kolizją drogową, której skutkiem jest uszkodzenie pojazdu. Do takich uszkodzeń pojazdu doszło, co wynika z akt szkodowych oraz opinii biegłego. Z zasady uszkodzenie pojazdu powoduje konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego na skutek niemożności korzystania z uszkodzonego pojazdu. Fakt oddania pojazdu do naprawy jest tylko konsekwencją uszkodzeń pojazdu. Reasumując, to uszkodzenie pojazdu na skutek kolizji pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z kosztami wynajęcia pojazdu, a nie fakt oddania pojazdu do naprawy. Tym samym to pozwany winien był zarzucać w tym procesie, iż pojazd uszkodzony nadawał się do użytkowania (tzn. był jezdny), co winno być z kolei przedmiotem opinii biegłego sądowego w przypadku sporu w tym zakresie. Dopiero takie ustalenie oparte na wiedzy specjalnej pozwoliłoby wykluczyć adekwatny związek przyczynowy między wynajęciem pojazdu zastępczego a zdarzeniem komunikacyjnym w okresie poprzedzającym okres pozostawiania pojazdu uszkodzonego w serwisie naprawczym. W tym procesie pozwany natomiast ograniczył się wyłącznie do zarzutu nieadekwatnego do koniecznego czasu naprawy pozostawiania pojazdu w serwisie i tylko w tym zakresie zawnioskował dowód z opinii biegłego sądowego. Konsekwentnie zatem wedle tak sformułowanej tezy dowodowej sąd I instancji posiłkując się wiedzą specjalną biegłego sądowego oceniał pod kątem art. 361 § 1 kc jedynie okres pozostawiania pojazdu w serwisie naprawczym. Skoro pozwany udostępnił poszkodowanemu pojazd zastępczy w okresie poprzedzającym oddanie pojazdu uszkodzonego do naprawy, musiał zatem ustalić w ramach postępowania likwidacyjnego, iż pojazd nie był jezdny. W procesie sądowym zatem winien był podnosić i dowodzić okoliczności przeciwnej, czego nie uczynił, a sąd z urzędu zgodnie z zasadą kontradyktoryjności procesu nie miał obowiązku tego faktu ustalać.

Z tych względów apelacja została oddalona na podst. art. 385 kpc.